

Képzés és Gyakorlat

Training & Practice

18. évfolyam, 2020/3–4. szám

Képzés és Gyakorlat

A Szent István Egyetem Kaposvári Campus Pedagógiai Kar és
a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karának
neveléstudományi folyóirata

18. évfolyam 2020/3–4. szám

Szerkesztőbizottság

Kissné Zsámboki Réka főszerkesztő

Szerkesztők:

Pásztor Enikő, Molnár Csilla

Kloiber Alexandra, Frang Gizella, Patyi Gábor;

Kitzinger Arianna angol nyelvi lektor

Szerkesztőbizottsági tagok:

Podráczky Judit, Varga László, Belovári Anita,

Kövérné Nagyházi Bernadette, Szombathelyiné Nyitrai Ágnes, Sántha Kálmán

Nemzetközi Tanácsadó Testület

Ambrusné Kéri Katalin, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Pécs, HU

Andrea M. Noel, State University of New York at New Paltz, USA

Bábosik István, Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár, HU

Horák Rita, Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka (Szerbia),

Tünde Szécsi, Florida Gulf Coast University, College of Education, Fort Myers, Florida, USA

Jaroslav Charchula, Jesuit University Ignatianum In Krakow, Faculty of Pedagogy Krakow, PO

Suzy Rosemond, KinderCare Learning Center, Stoneham, USA

Krzysztof Biel, Jesuit University Ignatianum in Krakow, Faculty of Education, Krakow, PO

Jolanta Karbowniczek, Jesuit University Ignatianum in Krakow, Faculty of Education, Krakow, PO

Maria Franciszka Szymańska, Jesuit University Ignatianum in Krakow, Faculty of Education, Krakow, PO

Abdülkadir Kabadayı, Necmettin Erbakan University, A.K. Faculty of Education, Konya, TR

Szerkesztőség

Kissné Zsámboki Réka főszerkesztő

Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar

Képzés és Gyakorlat Szerkesztősége

E-mail: kissne.zsamboki.reka@uni-sopron.hu

9400, Sopron, Ferenczy János u. 5.

Telefon: +36-99-518-930

Web: <http://trainingandpractice.hu>

Web-mester: Horváth Csaba

Felelős kiadó: Varga László dékán

A közlési feltételeket

a <http://trainingandpractice.hu> honlapon olvashatják szerzőink.

Képzés és Gyakorlat

Training and Practice

18. évfolyam, 2020/3-4. szám

Volume 18, 2020 Issue 3-4.

Jelen kiadvány az „*EFOP-3.6.1-16-2016-00018 – A felsőoktatási rendszer K+F+I szerepvállalásának növelése intelligens szakosodás által Sopronban és Szombathelyen*” című projekt támogatásával valósult meg.

HALVAX JULIANNA¹**A motiváció vizsgálata kisiskolás korban²**

Jelen kutatás az általános iskola 4. évfolyamán tanuló diákok motivációs profiljának vizsgálatát tűzte ki célul, különös tekintettel a tehetségigéreték preferált motívumaira. Továbbá ezen önértékelő teszt eredményeinek elemzése és összehasonlítása a pedagógusok által kitöltött tehetségbecslő skála motivációra vonatkozó válaszaival. Kutatásom célja továbbá, hogy a tehetség azonosításával segítsen tanulóinkat, iskolánk felső tagozatos pedagógusait és a szülőket, ezzel megakadályozva a tehetségigéreték elkallódását. Minden 4. osztályos tanuló motivációs profiljának megalkotásával egy olyan eszközt adok a szülők és a pedagógusok kezébe, amely az egyéni figyelmen, bánásmódon keresztül a megfelelő motivációt használva eredményes, sikeres munkára, tanulásra ösztönözheti a diákokat. Pedagógiai vizsgálatok segítségével feltárom a diákok preferált motívumait, amelynek ismerete a tanítás – tanulás folyamatát nagyban befolyásolhatja, segítheti.

Bevezetés

A kutatás a soproni Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola negyedik évfolyamos tanulói körében végzett tehetségazonosítási protokoll részét képezi. A tehetségpontként működés elengedhetetlen feltétele, hogy azonosítsuk, majd érdeklődési területüknek megfelelően fejlesszük, gazdagítsuk tanulóinkat, megkínálva őket megfelelő műhelyfoglalkozásokkal, egyéni fejlesztéssel. Az a gyermek, aki érdeklődik egy terület iránt, motivált és többlet időt, energiát fordít az általa kedvelt tevékenységre, nagy valószínűséggel tehetséges is lehet benne. Iskolánk tehetségpont-koordinátoraként azt a feladatot is kaptam, hogy egy átfogó mérést dolgozzak ki a tehetséges diákok azonosítására. A 4. évfolyamos diákok szűrését jelöltük ki, mivel a tanári értékelés szempontjából itt kaphatunk valós képet, hiszen a tanítók legalább 2. éve ismerik, nevelik, oktatják a diákokat mindennapos szinten.

¹ tanító, Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar, Neveléstudomány mesterszakos hallgató; halvaxjuli@gmail.com

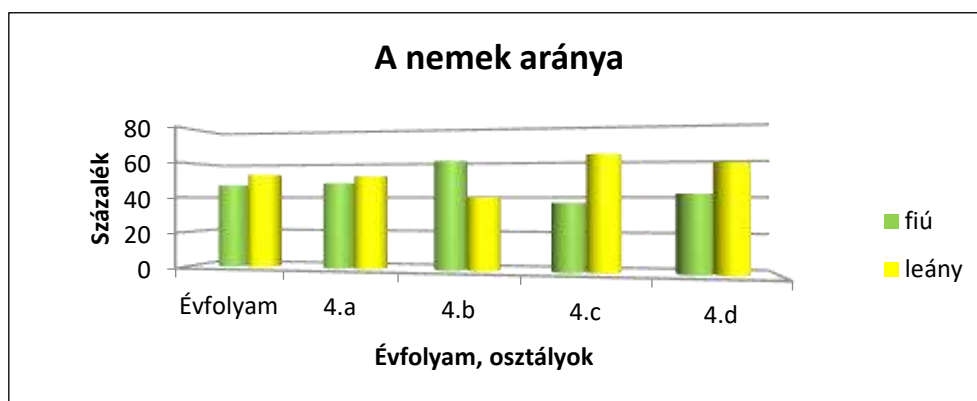
² Jelen publikáció az „EFOP-3.6.1-16-2016-00018 – A felsőoktatási rendszer K+F+I szerepvállalásának növelése intelligens szakosodás által Sopronban és Szombathelyen” című projekt támogatásával valósult meg.

A tehetségről röviden

A tehetséggondozás mindig fontos feladata volt iskoláknak. Pedagógusként pályám során felismertem, hogy a tehetséges gyermekek, tehetségéretek szintén sajátos nevelési igényű tanulók, viszont a gyakorlatban úgy tapasztaltam, hogy az intézmények nincsenek felkészülve a tanulók gondozására. Sok esetben a pedagógusok nem ismerik fel a magatartási vagy beilleszkedési zavar mögött megbúvó tehetségeket. Ezért a kitűzött céloom, hogy egy olyan szűrőrendszer alkalmaznak a pedagógiai gyakorlatban, amelynek segítségével az alsó tagozat végére – ha nem is teljes bizonyossággal – útmutatásként szolgálhatok pedagógusok, szülők és gyermekek számára is. Ahogy Gyarmathy Éva (2012, p. 6) írja: „*A tehetség természeti erő, amely a megjelenésére alkalmas környezetben alkotó erővé válhat*”. Mind a társadalomnak, mind a gyermeknek fontos, hogy ez az alkotó erő felszabaduljon. Ehhez azonban először azonosítanunk kell a tehetségéreteket. Az ismert tehetségmodellek szerint a kiemelkedő teljesítmény háttérében egyrészt a motiváció, hajtóerő, drive áll. A motiváción múlik, hogy a tehetséges ember hogyan kovácsol előnyt a fejlődését érintő lehetőségekből. A motivációs jellegű vonások a személyiségjellemzőkkel együtt, egymással interakcióban fejtik ki a hatásukat a tehetség fejlődésének érdekében. Ezért tartom fontosnak a tehetségazonosítási folyamatban a tanulók motivációjának a vizsgálatát is.

A vizsgált minta és a kutatási kérdések bemutatása

Vizsgálatomban résztvevő személyek a Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola 117 negyedik évfolyamos diákjai voltak (N=117). A 4. osztályosok körülbelül 10 évesek. Amint az alábbi, 1. sz. ábra mutatja, a nemek aránya: 62 (53%) leány és 55 (47%) fiú, összesen 117 fő volt.

1. ábra: A nemek százalékos megoszlása az évfolyamon és osztályonként (N=117)

Vizsgálatomban az alábbi, motivációval kapcsolatos kérdésekre kerestem választ:

- A tehetségigéretnek jellemzően a feladatorientáció, az erőfeszítés és a társas törődés faktorokban érnek el magas értéket?
- A jó tanuló, de nem tehetségigéret diákoknál magasabb értékkel jelenik meg a jutalom és a dicséret faktor, mint a tehetségigéret és kitűnő tanulók körében?

A motivációs profilteszt bemutatása

A teszt a tanulók motivációs hátterét mutatja be, nem igazából a valós motivációt tükrözi, hanem a gyermek önreflexióját, hiszen formáját tekintve önértékelés. Ennek ellenére valós képet kaphatunk, hiszen az egyén attitűdje jelenik meg a válaszadás során. A kérdőív segítséget nyújt a pedagógusnak, szülőnek a gyermek motiválásával kapcsolatban. A gyerekek teljesítményhez való viszonyulását azonosítja. Az iskola többnyire a jutalom és a dicséret, visszajelzés motívumokat alkalmazza, a belső fejlődés érdekében fontos az erőfeszítés, a feladatorientáltság, a harmonikus beilleszkedés érdekében lényeges a társas törődés. A tesztet pont-szétosztásos módon készítették. Az egy motívumhoz tartozó itemek megfogalmazásakor törekedtek arra, hogy a motiváció minél többféle aspektusa megjelenjen (fontosság, akarat, örömforrás), pl.: Szeretek / szeretem... Fontos számomra...; Akarom...; Keményen dolgozom érte. A tanulók feladata az, hogy az egy sorban lévő négy állítás között 6 pontot kell elosztani kilenc sorban aszerint, hogy mennyire igazak azok a tanulóra. A nagyobb pontszám nagyobb egyetértést jelent. A kitöltés után a teljes motivációs profil kirajzolódik.

A tesztben megjelenő motivációs jellemzők:

- Dicséret
- Erőfeszítés
- Feladatorientáltság
- Hatalom
- Jutalom
- Társas függés
- Társas törődés
- Visszajelzés
- Versengés

Az eredmények értékeléséhez a Motivációs Profil Módszer állítássorát alkalmaztam, melyet McInerney's School Motivation alapján a Tempeleton Programban Páskuné Kiss Judit, Péter-Szarka Szilvia és Gyarmathy Éva dolgoztak ki. A módszer három fő motivációs területe:

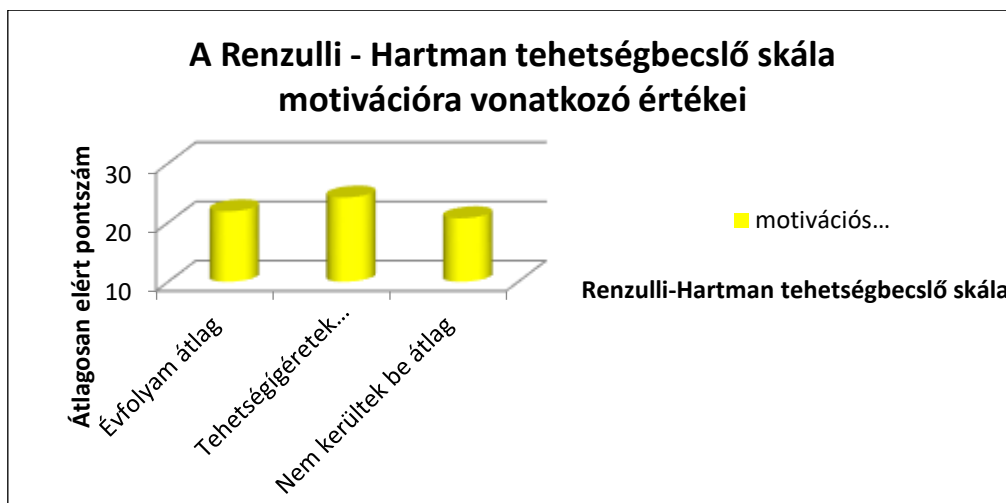
- I. *Feladat/Elsajátítási törekvés: Feladatorientáció, erőfeszítés*
- II. *Kapcsolati törekvések: társas törődés, társas függés*
- III. *Extrinsic ösztönök: Dicséret, jutalom, hatalom, versengés (Páskuné, et. al.,2017. p.4)*

A felmérés során a kutatók arra a megállapításra jutottak, hogy a beválogatás során azokat a személyeket preferálják, akikre erősen jellemző volt a feladatorientáltság, az erőfeszítés és a társas törődés, ugyanis ezek a motívumok illeszkedtek leginkább a Magyar Templeton Programhoz. „Nevezetesen a kiemelkedő kognitív képességek mozgósítását biztosító motivációs és akarati jellemzők, valamint a szociális érzékenység együttes jelenlétének kívánalmához.” (Páskuné, et. al., 2017. p. 4). Ez az érvelés számomra is elfogadható, így a tehetségazonosítási folyamatban a motiváció elemzése során e három területen átlagfeletti pontszámot elért tanulókat emelem ki.

A Renzulli-Hartman tehetségbecslő skála bemutatása

Az osztályfőnökök által kitöltött kérdőív a tehetségszűrés első állomása. Véleményem szerint egy jó pedagógus megfigyeléssel igen hamar felismeri a tehetséget. A magas osztálylétszámok, a pedagógusok túlhajszoaltsága viszont nagyon sokszor akadályozza ezt a folyamatot. Kollégáim nehezen viselték még a kérdőív kitöltését is, hiszen minden tanulóról 2 oldalnyi információt kellett átgondolva pontozni. Ez nagy munka. Ugyanakkor azt a visszajelzést kaptam, hogy a hosszadalmas feladat ellenére nem bánják, hogy kitöltötték a kérdőívet, hiszen az egyéni figyelem során észrevettek egyik-másik tanítványukban olyan értéket, ami fölött eddig átsiklottak, nem került előtérbe. Az adatok rögzítése után visszajelzést küldtem a pedagógusoknak, majd összesítettem az eredményeket. Mind a négy jellemző magasabb átlaggal jelent meg a később kiszűrt tehetségígéreték körében. Nagy eltérés mutatkozott a tanulási és a vezetési, társas jellemzők tekintetében, de a másik két jellemző vizsgálata során is magasabb eredményt értek el átlagosan a tehetségígéret tanulók.

2. ábra: A Renzulli –Hartman tehetségbecslő skála motivációra vonatkozó értékei (N=117)

A 2. ábra megmutatja a tehetségbecslő skálán elért alteszt lebontott átlag pontszámait. Az évfolyam, a tehetségígéretes és azon tanulók eredményeit, akik nem kerültek be a tehetségazonosítási folyamatba. Látható, hogy a tehetségbecslő skála motivációs jellemzőit illetően átlagosan hány pontot értek el az évfolyam tanulói, a tehetségígéretes és az azonosítási folyamatba be nem került tanulók. A kapott eredményeket nem csak számszerűen szerettem volna elemezni, hanem statisztikai számításokkal is alátámasztani az eredményeket. Ezért külső segítséget kértem az adatok elemzéséhez.

Group Statistics

	Tehígéret	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
tanulási jellemz	1,00	39	22,49	4,712	,755
	2,00	78	17,26	4,253	,482
motivációs jellemz	1,00	39	24,23	5,148	,824
	2,00	78	20,73	3,161	,358

1. táblázat: Statisztikai adatok (átlag, szórás) a Renzulli-Hartman tehetségbecslő skála eredményei alapján. (A kutatás szempontjából a második sor releváns.)

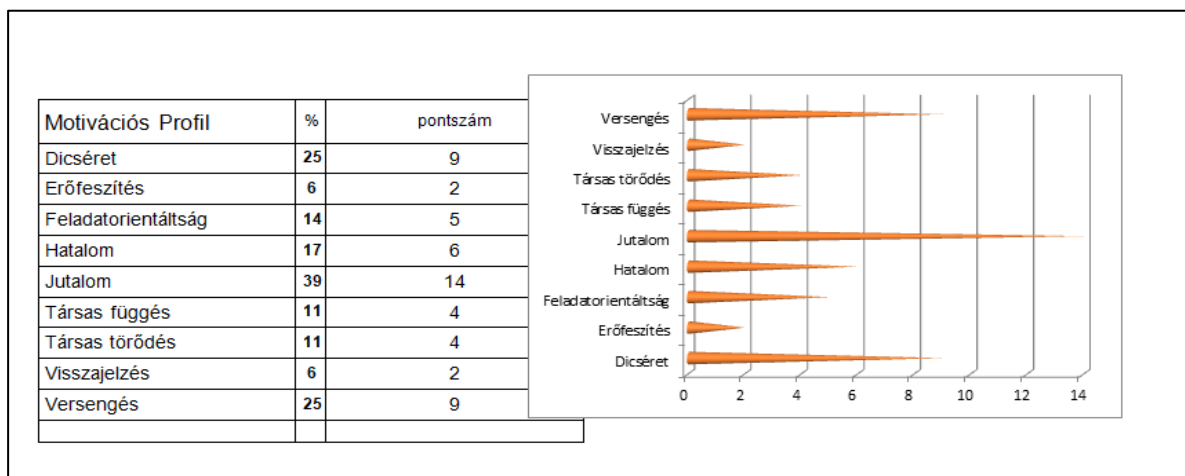
A fenti, 1. sz. táblázat az azonosítási folyamat során kiszűrt 39 fő (1) és a nem kiszűrt 78 gyermek (2) számszerű eredményeit mutatja be. (N: minta-elemszám; Mean: átlag; Std. Deviation: szórás) A Renzulli – Hartman tehetségbecslő skálák eredményeit statisztikai próbákkal (kétmintás t-próbákkal) összehasonlítottuk a kiválasztási folyamatban kiszűrt gyerekek (39 fő) és a most ki nem választott gyerekek (78 fő) körében. Az eredményekkel kapcsolatban elmondható, hogy a Levene teszt szignifikancia értéke $p < 0,001$, Welch-féle d-próba értékeit vesszük figyelembe: a két csoport (tehetségígéret, nem tehetségígéret) átlaga szignifikánsan különbözik egymástól $t(52,75) = 3,895$, $p < 0,001$. A különbség szignifikáns: a tehetségígéretesek átlaga 24,23 a

nem tehetségigéretnek átlaga 20,73, tehát a tehetségigéretnek motiváció skálán szignifikánsan jobb eredményeket értek el.

A motivációs profilteszt eredményeinek értelmezése

A tehetségazonosítási folyamat legizgalmasabb része ennek az önértékelő tesztnek a kiértékelése. Itt rengeteg hasznos információt kaptunk a gyerekektől a motiválhatóságukról. Mind a szülőknek, mind a tanároknak hatalmas kincs az, ha tudjuk, egy-egy gyermeket hogyan tudunk motiválni. Hiszen amíg az egyik diák a dicsérettől kap szárnyakat, a másikat a versengés vagy a társak általi elismerés motiválja.

Egy véletlenszerűen kiválasztott tanuló motivációs profilja:

3. ábra: Motivációs profil - egy tanuló motívumainak kimutatása százalékos, pontszám és grafikus formában

A 3. ábrán látható, hogy az egyes motívumok milyen arányban jelennek meg a diáknál. Magas a versengésre, jutalomra és dicséretre adott pontszámok értéke. Jól látható, hogy a kiválasztott tanuló motiválhatósága szempontjából fontos számára a versengés, a jutalom és a dicséret. Ebben az életkorban sokszor ezek a motívumok kerülnek előtérbe, de egyre inkább előtérbe kerülnek a preferált motívumok, mint a feladatorientáltság, az erőfeszítés és a társas törődés. A motivációs profilteszt alapján kapott adatok statisztikai elemzésre kerültek. Kétmintás t-próbával hasonlítottuk össze a tehetségigéret és az azonosítási folyamatba be nem került tanulók eredményeit.

	Tehségéret	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Dicséret	1,00	39	5,77	3,550	,568
	2,00	78	6,64	2,599	,294
Erőfeszítés	1,00	39	9,95	4,045	,648
	2,00	78	7,55	3,341	,378
Feladatorientáltság	1,00	39	8,13	2,473	,396
	2,00	78	6,95	2,918	,330
Hatalom	1,00	39	3,18	2,892	,463
	2,00	78	4,79	2,802	,317
Jutalom	1,00	39	3,62	2,701	,433
	2,00	78	4,73	2,757	,312
Társas függ	1,00	39	5,00	2,828	,453
	2,00	78	5,73	2,785	,315
Társas törő	1,00	39	9,26	4,102	,657
	2,00	78	7,56	3,448	,390
Visszajelzé	1,00	39	4,74	2,593	,415
	2,00	78	5,04	2,310	,262
Versengés	1,00	39	3,28	3,260	,522
	2,00	78	4,03	3,019	,342

2. táblázat: Statisztikai adatok (átlag, szórás) a Motivációs profil teszt eredményei alapján (N=117)

A 2. táblázat az azonosítási folyamat során kiszűrt 39 fő (1) és a nem kiszűrt 78 gyermek (2) számszerű eredményeit mutatja be. (N: minta-elemszám; Mean: átlag; Std. Deviation: szórás)

Dicséret

Levene teszt szignifikancia értéke $p=0,049$, Welch-féle d-próba értékeit vesszük figyelembe: a két csoport (tehetségigéret, nem tehetségigéret) átlaga nem különbözik egymástól szignifikánsan $t(58,99)=-1,362$, $p=0,178$. A különbség nem szignifikáns: a tehetségigéretek átlaga 5,77 a nem tehetségigéretek átlaga 6,62. A két csoport dicsérettel való motiválhatóság szempontjából nem különbözik.

Erőfeszítés

Levene teszt szignifikancia értéke $p=0,122$, a kétmintás t-próba alapján megállapítható, hogy a két csoport (tehetségigéret, nem tehetségigéret) átlaga szignifikánsan különbözik egymástól $t(115)=3,406$, $p=0,001$. A különbség szignifikáns: a tehetségigéretek átlaga 9,95 a nem tehetségigéretek átlaga 7,55. A tehetségigéretet jobban motiválja az erőfeszítés kihívása.

Feladatorientáltság

Levene teszt szignifikancia értéke $p=0,909$, a kétmintás t-próba alapján megállapítható, hogy a két csoport (tehetségigéret, nem tehetségigéret) átlaga szignifikánsan különbözik egymástól $t(115)=2,164$, $p=0,033$. A különbség szignifikáns: a tehetségigéretek átlaga 8,13 a nem tehetségigéretek átlaga 6,95. A tehetségigéretet jobb feladatorientáltsággal rendelkeznek.

Hatalom

Levene teszt szignifikancia értéke $p=0,861$, a kétmintás t-próba alapján megállapítható, hogy a két csoport (tehetségígéret, nem tehetségígéret) átlaga szignifikánsan különbözik egymástól $t(115) = -2,908$, $p=0,004$. A különbség szignifikáns: a tehetségígéretesek átlaga 3,18 a nem tehetségígéretesek átlaga 4,79. Érdekes módon a hatalommal való motiválhatóság alacsonyabb a tehetségígéretesek körében, tehát a hatalom, mint munkára sarkalló vonzó cél a kevésbé tehetséges gyerekeknél jelentkezik. Ennek a megállapításnak messzemenő fejlődési, szervezeti, társadalmi következményei lehetnek.

Jutalom

Levene teszt szignifikancia értéke $p=0,441$, a kétmintás t-próba alapján megállapítható, hogy a két csoport (tehetségígéret, nem tehetségígéret) átlaga szignifikánsan különbözik egymástól $t(115) = -2,077$, $p=0,04$. A különbség szignifikáns: a tehetségígéretesek átlaga 3,62 a nem ti átlaga 4,73. Hasonlóképpen az előző megállapításhoz, a tehetségígéretes gyerekek kevésbé motiválhatók külső jutalommal – ez inkább a kevésbé tehetségesek számára vonzó, motiváló.

Társas függés

Levene teszt szignifikancia értéke $p=0,801$, a kétmintás t-próba alapján megállapítható, hogy a két csoport (tehetségígéret, nem tehetségígéret) átlaga nem különbözik egymástól $t(115) = -1,331$, $p=0,186$. A különbség nem szignifikáns: a tehetségígéretesek átlaga 5,00 a nem tehetségígéretesek átlaga 5,73. A két csoport társas függéssel kapcsolatos motiválhatóság szempontjából nem különbözik.

Társas törődés

Levene teszt szignifikancia értéke $p=0,296$, a kétmintás t-próba alapján megállapítható, hogy a két csoport (tehetségígéret, nem tehetségígéret) átlaga szignifikánsan különbözik egymástól $t(115) = 2,347$, $p=0,021$. A különbség szignifikáns: a tehetségígéretesek átlaga 9,26 a nem tehetségígéret csoport átlaga 7,56. A tehetségígéretesek fogékonyabbak a társaik iránti törődésére, támogatására, ami társadalmi szempontból fontos motívum..

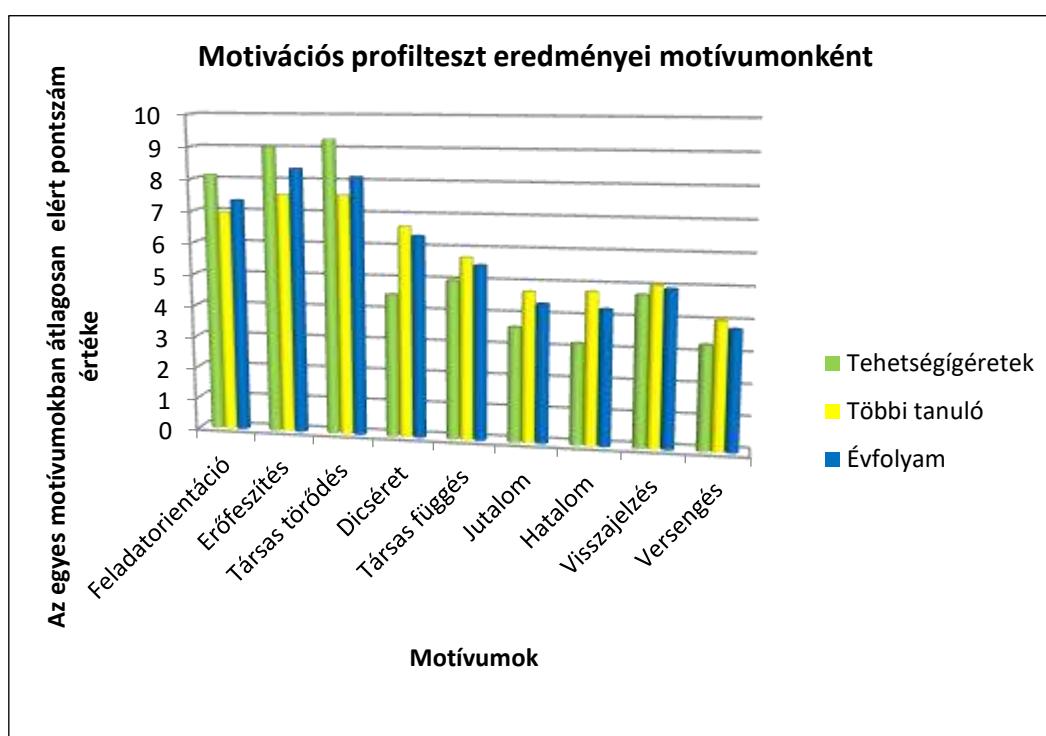
Visszajelzés

Levene teszt szignifikancia értéke $p=0,511$, a kétmintás t-próba alapján megállapítható, hogy a két csoport (tehetségígéret, nem tehetségígéret) átlaga nem különbözik egymástól $t(115) = -$

0,625 , $p=0,533$. A különbség nem szignifikáns: a tehetségigéretesek átlaga 4,74 a nem tehetségigéretesek átlaga 5,04. A két csoport visszajelzésből fakadó motiválhatóság szempontjából sem különbözik.

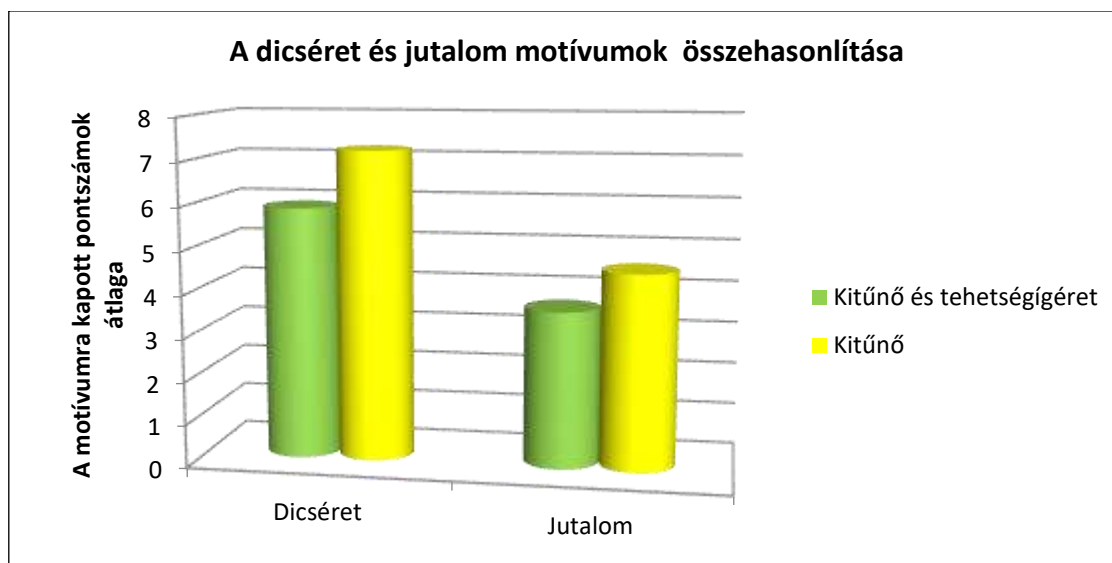
Versengés

Levene teszt szignifikancia értéke $p=0,918$, a kétmintás t-próba alapján megállapítható, hogy a két csoport (tehetségigéretes, nem tehetségigéretes) átlaga nem különbözik egymástól $t(115) = -1,223$, $p=0,224$. A különbség nem szignifikáns: a tehetségigéretesek átlaga 3,28 a nem tehetségigéretesek átlaga 4,03. A verseny, mint a motiváció forrása szintén nem különbözik szignifikánsan a két csoport között.

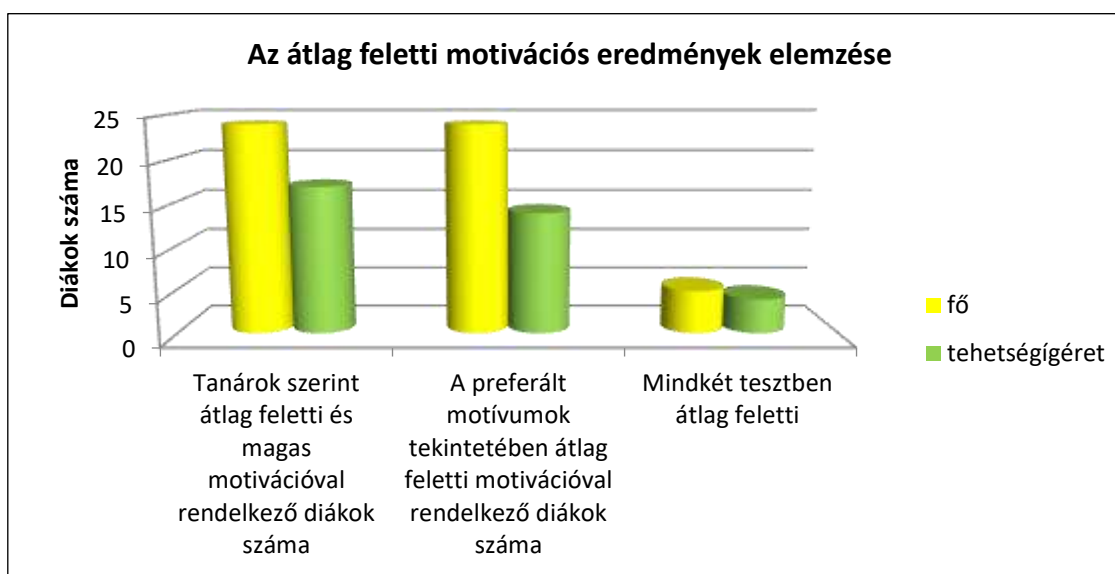
4. ábra: A motivációs profilteszt eredményei motívumonként (N=117)

A 4. ábra megmutatja az évfolyam, a tehetségigéretesek és a többi tanuló egyes motívumaiban elért átlagos pontszámait. A preferált motívumok: feladatorientáltság, erőfeszítés, társas törődés. Mint az a diagramon is jól látható, a tehetségazonosításba bekerült tanulók átlaga magasabb a feladatorientáltság, erőfeszítés és társas törődés motívumok területén. A statisztikai elemzés tükrében valóban szignifikáns különbség van az erőfeszítés, a feladatorientáltság és a társas törődés motívumokban. Azaz a preferált motívumokban a tehetségigéretesek átlagosan magasabb pontszámot értek el. Szignifikáns a különbség a hatalom és a jutalom motívumokban. Itt az azonosítási folyamatba be nem került tanulók átlaga magasabb. Nincs különbség a dicséret, visszajelzés, versengés, társas függés motívumokban.

5. ábra: A motivációs profilleszt alapján kapott eredmények összehasonlítása (N=117)
A dicséret és jutalom motívumok megfigyelése tehetségigéret és nem tehetségigéret kitűnők körében.

A számszerű adatok alapján a jó tanuló, de nem tehetségigéret diákoknál magasabb értékkel jelenik meg a jutalom és a dicséret faktor, mint a tehetségigéret és kitűnő tanulók körében. Legmagasabb arányban a nem kitűnő és nem tehetségigéret tanulóknál jelenik meg a jutalom, mint motiválási eszköz. Azok a kitűnő tanulók, akik nem kerültek be az azonosítás körébe, átlagosan jobban motiválhatók a dicséret és a jutalom által.

6. ábra: Átlag feletti motivációs eredmények elemzése (N=117)

A 6. ábrán látható diagramon szemléltetem, hogy hány tanuló kapott átlag feletti és magas pontszámot a Renzulli – Hartman tehetségbecslő skálán a tanítójától (27 fő), közülük hányan tehetségigérettek (14 fő). Hány tanuló kapott átlag feletti pontszámot a motivációs profilban (24 fő)

és közülük hány fő a tehetségígéret (14 fő). Valamint hányan vannak azok a tanulók, akik az előző két tesztben átlagfeletti eredményt értek el (5 fő) és közülük hányan tehetségígéret (4 fő). Érdekes, hogy a motivációs profilteszt eredményében van a legnagyobb eltérés. Azok közül a tanulók közül viszont, akik mindkét tesztben átlag feletti eredményt értek, ötből csak egy fő nem került be az azonosítási folyamatba.

Összegzés

Kutatásom során bebizonyosodott, hogy a tehetségígéret jellemzően a feladatorientáció, az erőfeszítés és a társas törődés faktorokban érnek el magas értéket. A nem tehetségígéret és nem is jó tanulónál pedig a hatalom és a jutalom jelenik meg fő motívumként. A dicséret mindegyik csoportban fontos, ami az életkori sajátosságokra is visszavezethető. A rengeteg adat feldolgozása izgalmas kihívás volt számomra, mint egy kincskeresés. Egy igazán jól működő iskola odafigyel a lemaradókra és a kimagasló teljesítményű diákokra is. A tanulók motiválása pedig kulcsfontosságú az élethosszig tartó tanulásra való ösztönzésben. A tehetségazonosítás során kapott adatokat és információkat tudatosan használva tanítványainkat megfelelő képpen tudjuk motiválni, ami az egyéni képességek kibontakoztatásában elengedhetetlen.

BIBLIOGRÁFIA

- Balogh L. – Révész Gy. (2020). Tehetségmodellek mint a fejlesztő programok kiindulási alapjai. In: Szabó Zs. (Ed.). *A tehetség kézikönyve*. Budapest: Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége
- Falus I. (szerk.) (2003). *Didaktika*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Online tankönyv: https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/ch16s06.html [2018.10.30.]
- Fodor Sz. – Gyarmathy É. – Klein B. – Kovács K. – Kövi Zs. – Molnár Gy. – Páskuné Kiss J. – Pásztor A. (2017): *A tehetségazonosítás folyamata, mérőeszközei és eredményei a Magyar Templeton Programban*. (Génius Műhely 19.) Budapest: Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége [online] https://tehetseg.hu/sites/default/files/geniusz_muhely/wp19.pdf
- Gyarmathy É. (2012). Szakmai alapok a nemzeti tehetséggondozás továbbfejlesztéséhez. In: Nagy A. (Ed.). *Szakmai ajánlások pszichológusoknak a tehetséggondozáshoz*. Budapest: Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, pp. 21–24. [online] https://tehetseg.hu/sites/default/files/konyvek/geniusz_29_kotet_net2.pdf#page=21 [2012.04.28.]

Gyarmathy É. (2006). *A tehetség /Fogalma, összetevői, típusa és azonosítása*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó

Internetes forrás

Motivációs profil – Letölthető offline vizsgálati eszköz. http://www.diszlexia.hu/Motivacios-Profil_OfflineLap.xls [2018.09.20.]

Renzulli–Hartman Tehetségbecslő skála. In: Bárányné Jámbori Sz. – Horvát-Militityi T. – Ráczné Török E.: *Tanulók és tanulócsoporthoz megismerése – kiemelt figyelmet igénylő tanulók.* Mentor(h)áló Program. Szeged: Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar. [online] http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Tanulok_s_tanulo csoportok_megismerese_-_kiemelt_figyelmet_ignyl_tanulok/renzullihartman_skla.html [2018.09.20.]

JULIANNA HALVAX

EXAMINATION OF MOTIVATION AT PRIMARY SCHOOL AGE

The present research aims to examine the motivational profile of students in the 4th grade of primary school, with particular reference to the preferred motives of promising talents. Furthermore, it aims to analyse and compare the results of the self-assessment tests of the students with the responses of the teachers referring to motivation on the talent rating scale. It is also a purpose of my research to help the students of our school as well as its teachers of the 5th-8th grades and the parents by recognising gifted students and thus to prevent their talent from being wasted. By creating a motivational profile for every 4th grade student, I offer parents and teachers an instrument that can encourage students to work and learn effectively and successfully through individual attention and treatment, using the right motivation. With the help of pedagogical research, I explore the students' preferred motives, the knowledge of which can greatly influence and help the teaching-learning process.